

**НАУКОВА ШКОЛА Ю.І. ФЕЩЕНКА
З ФТИЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ**

**ФЕЩЕНКО
ЮРІЙ ІВАНОВИЧ**

Академік Національної академії медичних наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, директор ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України», завідувач кафедри фтизіатрії та пульмонології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. А. Шупика.

Провідний вчений України Ю.І. Фещенко розробив концепцію реформування фтизіатричної та пульмонологічної служби. Створив стандарти діагностики і лікування, медико-соціальної реабілітації хворих на бронхіальну астму, пневмонію, хронічне обструктивне захворювання легень та туберкульоз легень. Заснував свою наукову школу.

Народився 2 травня 1949 р. у м. Тальному на Черкащині. У 1973 р. закінчив Київський медичний інститут імені О.О. Богомольця і розпочав професійну діяльність у Київському науково-дослідному інституті туберкульозу та грудної хірургії імені академіка Ф.Г. Яновського (нині — ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України»), де працює й донині. З 1991 р. очолив інститут.

У 1977 р. захистив кандидатську дисертацію «Клинико-иммунологические исследования в комплексной диагностике туберкулеза внутригрудных лимфатических узлов у детей и подростков», а у 1988 р. — докторську — «Эндолимфатическая антибиотикотерапия в комплексном лечении пульмонологических больных». З 1990 р. — професор.

У науковому доробку 904 наукові праці (92 — в зарубіжних виданнях), 52 монографії, 33 винаходи. Впровадив 65 раціоналізаторських пропозицій. Юрій Фещенко започаткував дослідження з лімфології, позалегенового туберкульозу, генетики, фармакотерапії у пульмонології та фтизіатрії, а також організації контролю та боротьби з туберкульозом, в тому числі з хіміорезистентним та ВІА/СНІД-асоційованим, в умовах епідемії. Розробив

і впровадив Адаптовану ДОТС-стратегію, завдяки якій у 2006 р. вдалося стабілізувати ситуацію з туберкульозу в Україні та знизити захворюваність і смертність.

Підготував 24 докторів і кандидатів медичних наук. Щороку під керівництвом Ю.І. Фещенко проводиться навчання 4–7 шкіл спеціалістів відповідного профілю. Напрями досліджень наукової школи з фтизіатрії та пульмонології, яку він очолює: епідеміологія туберкульозу та неспецифічних захворювань легень, організація фтизіатричної та пульмонологічної допомоги населенню, гнійно-запальні захворювання легень, лікування хвороб органів дихання. Серед представників школи фтизіатрії М.М. Кужко, який розробляє та впроваджує швидкі методи діагностики вперше діагностованого туберкульозу легень, інноваційні методи лікування туберкульозу легень у поєднанні з іншими захворюваннями; Н.А. Литвиненко, що досліджує нові короткострокові режими хіміотерапії. У галузі торакальної хірургії працюють М.С. Опанасенко, І.А. Калабуха; пульмонології — В.К. Гаврисяк, О.Я. Дзюблик, Л.О. Яшина.

Значну увагу наукова школа приділяє дослідженням якості життя хворих на бронхіальну астму, розробці нової технології її відновлювальної корекції.

Діяльність Юрія Івановича багатогранна. Консультує та лікує найтяжчих хворих. Читає лекції для лікарів та населення. Організував проведення п'яти з'їздів фтизіатрів і пульмонологів України. Головний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Пульмонологія та фтизіатрія», член Європейської та Міжнародної асоціації по боротьбі з туберкульозом та захворюваннями легень і Американської торакальної асоціації, голова Асоціації фтизіатрів і пульмонологів та Асоціації хіміотерапевтів України, член Національної ради з питань протидії туберкульозу ВІА-інфекції/СНІДу. Лауреат премії імені Ф.Г. Яновського НАН України. Повний кавалер ордена «За заслуги». Нагороджений Грамотою Верховної Ради України.

**YU. I. FESHCHENKO SCIENTIFIC SCHOOL
OF PHTHYSIOLOGY AND PULMONOLOGY**

Fields of research: epidemiology of tuberculosis and nonspecific lung diseases, organization of phthysiology and pulmonology medical care for population, suppressive inflammatory lung disease, disease treatment.